

Des del carrer

Grau Ussetti, director del Centre Sant Jaume dels jesuïtes

«El desemparament de molts joves s'agreuja quan es fan grans»

«És imprescindible que la xarxa funcioni, i avui dia hi ha drets bàsics que no estan prou garantits»

Grau Ussetti parlant amb una adolescent atesa al Centre Sant Jaume.

Carme Munté

Hem visitat el barri de Gorg de Badalona per conèixer el treball que hi realitza a favor d'infants i joves el Centre Sant Jaume de la Fundació Carles Blanch, que enguany celebra el 20è aniversari. L'entitat forma part del sector social de la Companyia de Jesús a Catalunya i de la xarxa de centres socioeducatius de la Fundació Pere Tarrés. El director del Centre Sant Jaume és, des del 2012, Grau Ussetti, de 38 anys, educador social i antropòleg. Una dada: el Centre Sant Jaume va atendre l'any 2016 fins a 420 infants i adolescents. Més informació: www.fundacioncarlesblanch.org

La comunitat educativa de Jesuïtes Sarrià – Sant Ignasi va donar origen al Centre Sant Jaume. Prossegueix aquesta vinculació?

El Centre Sant Jaume va néixer fruit del centenari de l'escola Jesuïtes Sarrià – Sant Ignasi l'any 1995. La comunitat

educativa volia donar una resposta al seu entorn més immediat des de l'àmbit social. Càritas va recomanar actuar al barri de Gorg de Badalona perquè hi havia la necessitat de treballar amb infants i joves en format de centre obert. Al llarg d'aquests vint anys, la nostra entitat ha pogut garantir-ho tot (a nivell econòmic i de personal, voluntariat i implicació) perquè el Sant Ignasi ha estat i és al darrere.

Quina és la realitat de la zona (Badalona Sud) on sou presents?

Hi ha sobretot població migrada, amb un nucli d'ètnia gitana molt guetitzat en aquesta part de la ciutat de Badalona, cosa que genera dinàmiques d'exclusió, de marginalitat i de pobresa. Això provoca que els índexs d'absentisme escolar en alguns centres de primària siguin d'un 30-40%, i que en el cas de Secundària superin el 50%. Hi ha dificultats per transformar aquestes situacions perquè el context condiciona molt.

Quins són els projectes del Centre Sant Jaume?

Hem anat generant projectes d'acord amb les necessitats. El primer que vam començar va ser el centre obert, que atén infants de 6 a 16 anys. Després, tenim un projecte d'inserció laboral que intenta acompanyar joves més grans de 16 anys. També cal destacar la Unitat d'Escolarització Compartida, que atén alumnes de tot Badalona, amb conductes disruptives i desafecció envers l'entorn escolar, i que fan la Secundària amb nosaltres. I finalment tenim el Projecte de Suport a l'Acció Educativa, que intenta reduir els nivells d'absentisme en tres escoles (Baldomer Solà, Josep Boada, Lestonac), en col·laboració amb la comunitat educativa i la família.

També incidiu en l'àmbit familiar. És important la implicació de les famílies?

La família que acompanya i sosté la realitat de l'infant i el jove esdevé

el primer entorn de seguretat que li ha de permetre fer un pas endavant. Ara bé, ens trobem moltes famílies que no hi són, o que sent-hi, no es fan responsables d'aquesta dificultat. Per tant, el desemparament de molts joves s'agreuja quan es fan grans, perquè no estan conformes amb la vida que tenen però tampoc no saben com tirar endavant. Alhora, també hi ha una presència cada cop més gran d'abusos i maltractaments. Com més vulnerabilitat, més dificultat per intentar recuperar una certa normalitat.

També parleu de la importància de fer xarxa entre administracions i entitats. Amb quines dificultats us trobeu?

Sempre acompanyem les persones des d'una integralitat, des d'una visió sistèmica. Per això, els professionals del Centre Sant Jaume ens coordinem amb la família, amb els serveis socials, amb l'escola i amb els terapeutes. D'altra banda, hem detectat un augment de la complexitat, és a dir, cada cop és més difícil donar resposta a les múltiples necessitats. Ens trobem amb perfils de joves amb mesures judicials, consum de tòxics i patologies més complexes d'acompanyar. La fragilitat està en molts dels seus entorns vitals. Cal anar empenyent perquè la resta de professionals de la xarxa també ho acompanyin. Ara bé, és imprescindible que la xarxa funcioni, i avui dia hi ha drets bàsics que no estan prou garantits, com l'habitatge o l'atenció en salut mental.

Quantificar l'èxit de la vostra tasca és complicat, però ens en pot donar algunes dades?

Més d'un 80% dels infants del centre obert assoleixen els objectius proposats a principis de curs. El 95% aconsegueixen superar acadèmicament el curs que tenen previst realitzar, alhora que assisteixen regularment a classe. Així mateix, les famílies del 78% dels nens les hem incorporat en un pla de treball, que, a més, s'ha assolit. I, finalment, el 100% dels que han fet tot el procés del centre obert han realitzat estudis postobligatoris. Pel que fa al projecte d'inserció laboral, el 90% dels joves acompanyats han aconseguit un itinerari d'inserció. El 94% dels alumnes que fan Secundària amb nosaltres prossegueixen amb els estudis. I pel que fa al projecte per reduir l'absentisme escolar, el 60% dels alumnes atesos milloren la seva assistència a l'escola.

Rauxa

El cant del poble

Eduard Brufau

La música popular, malgrat la idea que de vegades se'n pugui tenir, demana a l'interpret tanta sensibilitat i destresa com qualsevol altre gènere musical. Especialment, en el cas del cant, l'artista no només ha de tenir un bon domini de la tècnica en l'estil que pertoqui, sinó que prèviament ha de posseir una capacitat per percebre allò d'universal que a través de fets concrets expressen les cançons, que sovint no és més que la bellesa i la tragèdia del món. Si hi ha aquesta sensibilitat, el do de distingir aquesta dimensió bella i tràgica alhora, llavors la veu no es limita a recitar el text, sinó que el desplaça amb tota la seva profunditat i amplitud. Podrà

tenir així amb una pàtina de tristesa les cançons alegres i posar un esperit de serenor i esperança en les tristes. D'Andalusia a Creta aquesta és la manera de cantar.

En l'interpret no hi hauria d'haver pròpiament cap tall entre la persona i el cant, sinó una continuïtat quasi natural amb allò que canta, tal com passa en l'acte de parlar o de caminar. Quan deixar sentir la seva veu amb força i delicadesa, encara que hi aporti un to personal reconeixible, no es tanca mai en l'esfera individual ni en cap particularisme, sinó que a través d'un estil concret participa d'una visió plenament universal. Aquí rau la bellesa del cant popular.